

Història del vestit

“La curiositat d’aquest temps, torne a insistir, és la unificació de la varietat. L’expansió dels dies de carnaval fins a ocupar tots els dies de l’any. La integració, en una sola temporada de desfilades de moda, de la indumentària de totes les èpoques i regions del planeta. La perfecta i deliberada confusió entre vestir-se i disfressar-se.”

Els humans som, com sap tothom, animals amb estètica i amb coneixement de la mort. No sols parlem gramaticalment i podem riure un acudit, cosa notable, sinó que ens ocupem de l'altra vida —tant si n’hi ha com si no n’hi ha— i mirem de viure aquesta de la manera més decorativa possible. Això vol dir que no solament anem sempre vestits, una altra condició singular, sinó que sempre anem vestits d’alguna cosa. Vestits d’egipcis o de romans, d’indis, de vaquers, de moros, de “salvatges” o de “civilitzats”, de pobres o de rics, d’antics o de moderns, i generalment d’home o de dona. La indústria del vestit comença amb un tapaculs, un cordonet a la cintura, un collaret, i acaba, de moment, amb la descomunal parafernàlia de les reines del carnaval de Rio, que és com si diguérem el mínim i el màxim de les possibilitats imaginables. O una senyora bosquimana i madame de Pompadour. La particularitat d’aquest temps que ara corre, que és el nostre, és que la història i la geografia del vestit —com la d’algunes altres dimensions de la cultura— no funciona de manera successiva i alternativa, sinó per acumulació. Estem inventant una cosa que no havia existit mai: la possibilitat de vestir-se, al mateix temps i en el mateix lloc del planeta, de totes les maneres imaginables. Ja sé que és una fantasia, però apareix com si fóra real. M’explicaré.

Escric aquest paper dimarts de carnaval, quan es mostra espectacularment la dimensió fabuladora i ornamental de la indumentària humana (la dels àngels i dels déus, en realitat, no passa de ser una variant de la dels homes). Antropòlegs aficionats, aquests dies, solen repetir cada any les mateixes “teories” insignes i banals sobre el carnaval com a temps de transgressió i de llibertat, d’inversió de l’ordre social i altres llocs comuns habituals. Molt bé, en tot això no hi ha cap secret. Però el carnaval és, ben visiblement, l’exaltació més intensa del vestit com a ornament i com a disfressa: si els homes som, per definició, animals disfressats de persones, i si vestir-se és *vestir-se de* (és sempre una forma, obligada o lliure, d’expressar el propi estat i la pròpia circumstància), llavors la disfressa és la variant extrema d’un dels aspectes substancials de la condició humana.

Habitualment ens vestim d’allò que som o d’allò que volem representar que som: per necessitat, com qui no pot vestir-se d’una altra manera, per obligació de portar una variant o una altra d’uniforme —de policia, de rei, d’oficinista o de monja, tant se val—, o amb la idea de projectar una imatge passablement atractiva, per al sexe contrari o per a la clientela en general.

La curiositat d’aquest temps, torne a insistir, és la unificació de la varietat. L’expansió dels dies de carnaval fins a ocupar tots els dies de l’any. La integració, en una sola temporada de desfilades de moda, de la indumentària de totes les èpoques i regions del planeta. La perfecta i deliberada confusió entre vestir-se i disfressar-se. N’he fet la prova empírica, aquests dies, aprofitant aquell enorme instrument multiplicador de la ciència i l’experiència que és el comandament a distància combinat amb la televisió per satèl·lit. Mitja horeta diària de zapping, havent sopat, després d’una honesta jornada laboral i abans de les hores de lectura nocturna, poden ser una manera de refrescar l’esperit. O de torbar l’ànima i confirmar els motius de dubte universal, però això també és saludable. Aquests dies, doncs, passava de les “escoles” de samba de Vinaròs o de Rio a les desfilades de models (canal Fashion TV: moda contínua), i la distància era mínima. Dones malaltisses o robustes, blanques, negres i d’alguns altres colors, rosses, roges, morenes, verdes, blaves, culiprimes o culipotents, passejant maquillatges de nena apallissada, de dama de les camèlies, de walkíria o de madame Butterfly, pintades, emplomallades, cobertes amb dotzenes de metres de brocat, cobertes de quasi res, vestides de primavera de Botticelli, opaques, transparents, visibles o invisibles, representant drames, comèdies, òperes, tragèdies, inspirades (no elles: els autors de la roba i de l’espectacle) en indumentària barroca, comanxe, bantú, renaixentista, neolítica, putiparisenca o futurista. Dones i homes, tot s’ha de dir: és un gran progrés, i ja en parlarem un altre dia. Ja sé que, d’aquestes criatures i disfresses, nou de cada deu són pura irrealitat, fabula i espectacle. Però són, tot plegat, el resum provisional dels temps presents i passats. I si la història del vestit representa *la història*, no en conec cap altra síntesi o resum equivalent.